[illegible]

BIULETYN BAŁTYCKI

Podaje wiadomości bieżące z Łotwy oraz periodyczne o Estonji i Finlandji.

WILNO

Nr. Wilno, dnia 9 grudnia 1931 r. 7.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

1."Latvijas Kareivis" o artykule "Polski Zbrojnej" w sprawie mniejszości polskiej na Łotwie. 2."Siegodnia" o gabinecie Skujeneeka. 3. Reforma rolna na Łotwie.4.Kryzys gospodarczy a robnicy łotewscy. Kronika bieżąca: 5. Sprawa zapasu walut obcych w Banku Łotewskim. 6. Sprawa regestracji kapitałów, trzymanych w bankach zagranicznych. 7. Sprawa przekupstwa podczas wyborów.8. Wypływ walut zagranicznych.

-----oooOooo----

1."L a t v i j a s K a r e i v i s" o a r t y k u l e "P o l s k i Z b r o j n e j" w s p r a w i e m n i e j s z o ś c i p o l s k i e j n a Ł o t w i e .

"Latvijas Kareivis" Nr.274 z dn.5.XII.31 r.Art.p.t."Program czy incydent". Streszczenie:

"Polska Zbrojna" zamieściła niedawno artykuł informacyjny w sprawie mniejszości polskiej na Łotwie. Artykuł ten w streszczeniu brzmi jak następuje: Kilka miesięcy temu trudno było wyobrazić, że stosunki polsko-łotewskie przybiorą taką postać jak obecnie.Społeczeństwo polskie zapytuje, jaka jest tego przyczyna.Przeciętny obywatel polski nie może się otrząsnąć z wrażenia z powodu represyj,jakie jedna za drugą spadały na obywateli Łotwy narodowości polskiej. Na protesty ze strony polskiej łotewska opinja publiczna odpowiedziała, że represje są jej sprawą wewnętrzną. Ogół polski nie może jednak na to się zgodzić, by kulturalno-społeczne życie Polaków na Łotwie miało być ni stąd ni zowąd zdławione i potępione. Jeżeli chodzi o wybryki uczniów polskich szkół powszechnych są to rzeczy indywidualne, które też indywidualnie winne być potępione. W państwie łotewskiem obok Łotyszów odegrywają wielką rolę Niemcy, Żydzi i Rosjanie, gdyż z 17 posłów mniejszościowych w sejmie Polacy reprezentowani są tylko przez 2 posłów. Niepodobna więc mówić o niebezpieczeństwie polonizacji. Wypadki na Łotwie traktuje polska opinja publiczna nie jako wyraz nowego programu, a jako przykry incydent i dlategozajmuje stanowisko wyczekujące. Klucz całej sytuacji znajduje się w rękach Łotwy.

"Latvijas Kareivis" zaopatruje przytoczone przez siebie streszczenie artykułu"Polski Zbrojnej w komentarz następujący: Rzecz prosta, wyrażone przez "Polskę Zbrojną" poglądy mają swe strony sporne i zawierają myśli niezupełnie przekonywujące. Łotysze pozostawiają więc sobie prawo poruszenia tej sprawy w przyszłości.

2."S i e g o d n i a" o g a b i n e c i e S k u j e n e e k a .

"Siegodnia" Nr.338 z 7.XII.31 r.Art.p.t."Gabinet Skujeneeka". Streszczenie:

Po miesiącu rokowań, niepowodzeń i trudności wyłonił się nowy gabinet Skujeneeka. Skupienie w rękach premjera kilku tek jest wynikiem rozbicia łotewskich grup politycznych i dowodem raczej słabości nowego gabinetu. Trudno narazie orzec jak sobie poradzi nowy gabinet z trudnościami i czy nie stanowi on tylko przejście do nowego naprawdę narodowego gabinetu.

3.R e f o r m a r o l n a n a Ł o t w i e.

"Dziesięciolecie Niepodległej Łotwy". Streszczenie:

Przed wprowadzeniem w życie reformy rolnej prywatne majątki zajmowały obszar 3.161.005 ha, gospodarstwa włościańskie - 2.586.797 ha, grunta państwowe - 658.007 ha, ziemie kościelne - 70.772 ha, pozostałe grunta 93.550 ha. Ogółem 6.570.130 ha. Niemal

połowę wszystkich gruntów na Łotwie stanowiła wielka własność. W związku z tem łotewski sejm ustawodawczy wydał w 1920 r.ustawę o reformie rolnej, na mocy której stworzono t.zw.fundusz rolny, na rzecz którego zabrano ziemie państwowe, właścicieli prywatnych, kościołów i klasztorów. Byłym właścicielom i kościołom pozostawiono normę 50 ha. Majątkom ogranicznym pozostawiono po 100 ha. W myśl ustawy o reformie rolnej każde nowe gospodarstwo nie może przewyższać 22 ha. W myśl ustawy każdy bezrolny i małorolny obywatel Łotwy mógł za pewnem wynagrodzeniem ziemię otrzymać. Pierwszeństwo mieli ochotnicy armji łotewskiej. Ustawa zabraniała rozdrabniać gospodarstwa poniżej 10 ha. Do funduszu rolnego weszło w całej Łotwie 3.710.413 ha, z czego wydzielono bezrolnym i małorolnym 1.620.884 ha. Lasy, jeziora, bagna i t.d. przeszły na własność państwa.Wywłaszczono jednocześnie żywy i martwy inwentarz dworów wartości 1.523.642 franków złotych. Zaopatrzono z tego inwentarza 2.409 osadników, 769 spółdzielni i gospodarstw prywatnych, zaś resztę pozostawiono na potrzeby gospodarki państwowej.

Do dnia 1 sierpnia 1928 r.zatwierdzono na Łotwie:79.493 gospodarstwa osadników, 7.135 gospodarstw dzierżawców 16.280 gospodarstw przemysłowych, ogółem 102.908 jednostek, liczących 1.373.480 ha. Łącznie z gospodarstwami przekształconemi z wiejskich na osiedla pojedyncze powstało 132.773 jednostki.

4.Kryzys gospodarczy a rolnicy łotewscy.

"Jaunakas Zinas" Nr.272 z dn.3.XII.31 r.Art.p.t."Czy rolnicy łotewscy przetrwają kryzys gospodarczy?" Streszczenie:

Dyrektor Banku Rolnego w Rydze p.H.Dzelzits udzielił ostatnio wywiadu prasowego, w którym oświadczył, że licytacja inwentarza rolników z powodu długów zaczyna przybierać charakter masowy. Najenergiczniejszymi wierzycielami są kredytorzy prywatni.Zadłużenie rolników w Banku Rolnym wynosi 220 milj.łatów, zaś w Banku Łotewskim 40 milj.łt., państwu z tytułu nasion winni są rolnicy 10 milj.łatów, samorządom z tytułu nieopłaconych podatków 20 milj.łt., długi prywatne nieredyskontowane w Banku Łotewskim mogą wynosić 40 milj.łt. Niewypłacone robotnikom płace 10 milj.łatów. Ogółem długi rolników wynoszą do 340 milj.łatów.

Bank Rolny zdecydował obniżyć odsetki od pożyczek z 6 na 4% rocznie i poczynić jak najdalej idące udogodnienia. Najbardziej uciążliwe są dla rolników długi prywatne.

5. Sprawa zapasu walut obcych w Banku Łotewskim, Jak podaje "Socjaldemokrats" /Nr.274/, zapas walut obcych w Banku Łotewskim systematycznie się zmniejsza. Upływ walut wyraża się cyfrą 200-300 tys.łt.tygodniowo. Zapas walut obcych w Banku Łotewskim wynosi obecnie zaledwie 13,3 milj.łt.Ministerstwo Finansów i Rada Banku zamierza przystąpić do energicznej walki z upływem walut.

6. Sprawa regestracji kapitałów, trzymanych w bankach zagranicznych. Jak podaje Socjaldemokrats" /Nr.275/, Rada Banku Łotewskiego skonstatowała ~~xxxx~~ że cały szereg obywateli Łotwy przekazało znaczne kapitały bankom zagranicznym. W związku z tem Rada zgłosiła wniosek wprowadzenia regestracji kapitałów zdeponowanych w bankach łotewskich zagranicą. i zmuszenia firm tych do sprowadzenia kapitałów do kraju.

7. Sprawa przekupstwa podczas wyborów. Jak podaje "Socjaldemokrats" /Nr.274/, skazany został członek Rady Powiatowej Kalmanowicz na 4 mies.więzienia za usiłowanie przekupstwa wyborców w czasie wyborów do sejmu.

8. Wypływ walut zagranicznych. Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.274/ mimo ograniczeń sprzedaży waluty i ograniczeń importowych, waluty obce w dalszym ciągu wypływają zagranicę. Odbywa się to przy pomocy kolei, któremi wysyłane są z zagranicy towary. Odbiorca towarów płaci kolejom w łatach, natomiast kasa kolejowa wypłaca nadawcy towarów w walucie obcej bez żadnych ograniczeń. To samo się dzieje z przekazami pocztowemi.

B7